

Thens rättfärdigas
frimodighet i döden,
enfaldeligen wijst, tå
framledne bo...

Auricola, Magnus,

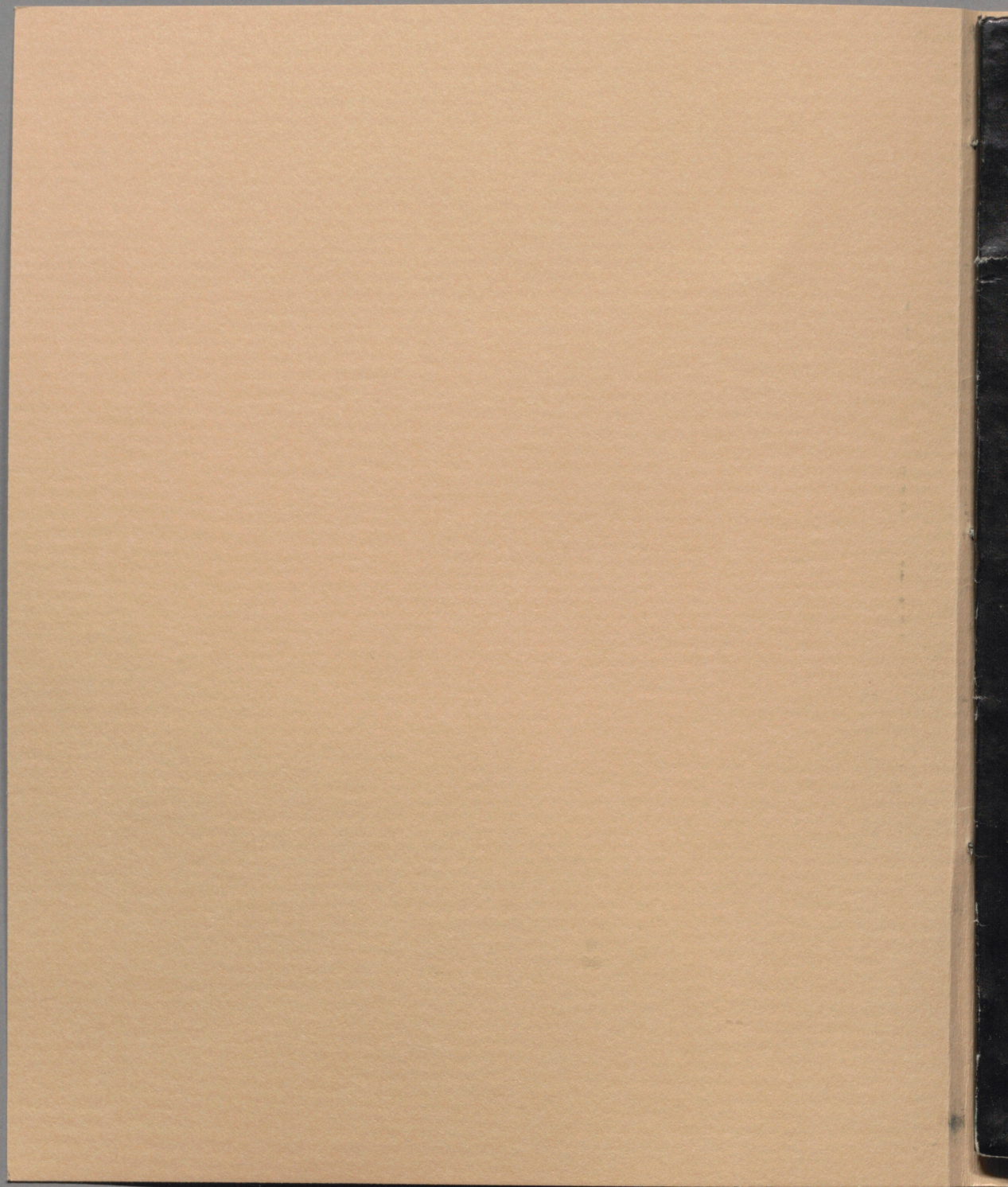
1700-1829 8 Ea Loo

National Library
of Sweden

LOOS, E.

Lu Paul
Lekped
Fore 1900
1700-1829

Likpred.
Förel 1900.

1700-1829

Shens Rättfärdigas Primodighet
i döden /

Enfaldeligen wist /

Tå

Framledne Borgarens och Kial-
lar - Mästarens

Ahrebodne och Wälachtade

Herr ELIAS

WISS /

Andelösa kropp med Christ-anständige Ce-
remonier jordsästes /

Wthi S. Nicolai Kyrckia i Stockholm den 12. Feb.
Åhr 1715.

af

M. Auricola

Då warande Vice Pastor i Ridderholmen.

Stockholm / Tryckt wti A. HOLMS Boktr.

Mississippi Valley

1850

Mississippi Valley

1850

MISSISSIPPI VALLEY

MISSISSIPPI VALLEY

1850

MISSISSIPPI VALLEY

1850

MISSISSIPPI VALLEY

MISSISSIPPI VALLEY

VOTUM.

Herre lär oss betänckia at wij
döo måste/ på thet wij ma-
ge förståndige warda.

N ester annan drages han
Bort ifrån ögon och från
sinn; Han glömmes ofta
i samma stund / Rätt margelund /
A Ware

Ware sig gamal eller yng. At detta
wifferligen sant är / wijsar oss nogsam
ne nu mehra saligen afledne / fordom Åhre-
borne och wåleråchtade Borgaren och Han-
dels-Mannen här i Staden Herr ELIAS
LOOS, Hwars andelösa Kropp är all-
redan införd vthi ett huus thet allom
leswandom är beståmdt / at tala med
Hiobs ord af des 30 Cap. Wålsignade
waren i HErranom !! (Så måtte
jag med Dawid af 2. Sam. Boks 2. Cap.
tala Eders kärligheter til) Wålsignade
waren i HErranom ! som efter en
Christelig kärleks plicht hafwen giordt den-
na Eder Christen Broder wiid thetta Dödz-
tilfallet den sidste åhretiensten. Men det er-
fordrar wår skyldighet ännu / at man af Gudz
uppen-

uppenbarade Ord tager sig något före/ensfal-
deligen och gudeligen på denna stund och wid
denne åpne Graf at betrachta / som lānder
of sielström til en nödig påminnelse om vår
dödelighet. I synnerheet anföres här Pa-
uli efftertāndeliga Språk af des Epistel till
de Philipper 1. Capitel så lydande : Jag
åstundar skilias hädan / och wara
när Christo / hwilket och mycket
bättre wore. Den högt-wpluste Apo-
stelen med desse anförde orden lämmar of
tryhanda ting att estersinna. Först neml.
Huru mycket ringa **GUD**z fiāra
Barn befruchta den tūneliga dö-
dens wāldsambhet. För det andra hu-
ru den naturliga döden skal ansees

med vplysta ögon. Så ock för thet
Tredie hwad efter en salig död them
gudfruchtigom förestår / nemligen/
ett Liff som bättre är.

Betråffande det Första/ förskräcktes den
helige Paulus såsom ett nyfödt Gudz barn
så ringa för dödsens bitterhet / så at han fast
mehra längtade at skiljas hädan / säijandes
fördensfull: Jag åstundar at skiljas
hädan. Och talar den helige Paulus in-
galunda här/ om yngdoms lusterne/ icke hel-
re om en ostadig och köklig lust såsom Isra-
eliternes i öknene / hwilkom lystu nu ett nu
annat / des mindre om någon annan wer-
denes Barns syndiga och säfängeliga lusta
hwilka förlusta sin fattiga Siäl anten af den
förgängeliga rikedommen/ eller af denna wer-
denes

denes fåfångeliga åhra / eller och af ett wäl-
lustigtwåsende / hwilka stycken dock aldrig
kunna ställa den odödeliga Siälen tillfredz/
eller förnöija henne såsom det högsta goda.
Neij Paulus talar i detta Språket om en
Andelig och Himmelsk lust / ja en så hiertelig
långtan såsom en Brudgummes / som hö-
gre intet åstundar än at alltid wara när sin
Brud. En brinnande och innerlig trång-
tan / hwar vppå den Syriskä vthtolckaren
pekar / då han säger : Paulus war redebo-
gen vthi samma stund / i samma ögnableck
igenom döden at skiljas hådan / som han den-
na betygelsen giör : Jag åstundar at
skiljas hådan. Och undran synes det
dock wara wärdt / at den friimodige Pau-
lus för den timmeliga döden icke fruchtat /
/medan ju hela Naturen fasar för sin för-
störing.

störing. Apostelen betygar sielf / at döden
är den yttersta **Menniske-Fienden** /
af Epistelen Förra til de Corinthier 15. Cap.
Så hafwa och Hedningarna af Natursens
Ljus funnit och förstådt / at döden är det för-
sträckeligaste ting af alla försträckeliga.
Skriften jemwål wijsar nogsam / huru dö-
den förekommer både dem Ogudachtigom
som och Gudfruchtigom ganska fäselig. När
den Ogudachtiga Konung Beltsazer oför-
modeligen i ena syn antyddes des död / så
förwandlade han sin hy och wardt af häpen-
het bestördt. Och så skulle än i dag / om
mängen gudlös menniska dödsens sända-
bod på wäggena sågo för sig / en sådan wis-
serliga fasa här wiid. Sij detta kan icke an-
nars wara / ty then ogudachtiga är ju of-
wertygad i sitt hierta / at efter des osaliga
död

död en försträckelig dömsens förbij-
delse honom förestår. Men at dödsens
wäldsamhet hos the fromna Gudz Barn för-
orsakar en fruchtan/ thet kommer ther af/ at
the omsöra syndsens och dödsens kropp. The
äro vnderkastade inwärtens fruchtan
och vthwärtens strijd / alt in til Graf-
uena. Ja wiid them loder then leda
arssynden / med mångahanda menniskli-
ga swagheter. Förthenskul infalla hos the
gudfruchtige emot dödsens annalckande fast
många sällsamma och förargeliga tanckar.
Om Hissia en berömtwård Konung låses af
Esaie 38 Capitel at han på sin Sote-sång
vthaf dödzångest greet bitterligen och hade
sig ganska ömkeliga. Nu måste jagh
(säger then Gudfruchtige Konungen)

fara til helwetes portar / för än
jag thet mig förmodade / och tänckte
ännu längre lefwa. Nu måste
jag icke mehra see Herran / ja Her-
ran vthi the lefwandes lande. Nu
måste jag icke mehr see Mennistior
när them som theras tijd vthleswa.
Nu / andächtige Christne / ehuru och död-
sens wäldsamhet försträcker oss dödelige
mennistior ! besfructar doch then frimo-
dige Paulus döden mycket litet. Och hwa-
dan kommer en sådan Pauli frimodig-
het ? Af kiött och blod / thet är vthaf ett
közligt sinne ingalunda / utan vthaf Gudz
gode Ande / som förthenstul kallas en fri-
modig Ande af Psalmen 51. En frög-
de

de Ande/ en Furstlig Ande. Af hwilken Ande
de alla GUDZ Barn warda vpmannade
i all nöd/ ware sig Lefammelig eller Andelig/
allmen eller beynnerlig. I synnerhet gif
wer thenne Anden hwar redelig IESU
Strijdzman vthi dödsens kamp ett vnderli-
git Hieltemod/ så at han med frögd och
frijd får fara här ifrån/ med Simeon
af Luce 2 Cap. Förthenstul sucka tu Gudz
Barn stundeligen: **D** högsta tröst i
alla nöd! Hielp at wij eij fruchte
skam eller död / När wij then bit-
tra döden skolom smaka. Blif när
os i frestelsen/ At wij tig icke för-
safe. etc.

Nu för thet Andra föreställer os **Paulus**

lus then hårliga lärdom / huru then na-
turliga döden skall ansees med up-
lysta ögon. Nemliga såsom Gudz bar-
nas winning / som then och i sanning är en
salig winning / allom Gudfruchtigom. Vthi
sielfwa Grundspråket lyda Pauli ord :
at Skijas hådan : fast estertåndeligen ;
ty Apostelen talar i lijknesserwijs / och anför
er åthskillige hårlige och tydelige lijknesser
hår. Then första tagen af ett Fångelse /
hwarest then fångne i band och boijor hål-
len / doch enteligen löds giord blifwer. Then
andra tagen af Krigswåsendet / hwarest en
Såldat står på sin tilordnade wacht / men
blifwer och aflöst på föresatt tijd och stund.
Then tredie af Oxar eller Håstar / hwilka
om dagen äre med oket för plogen spån-
te /
men

men om astone warda lossade. Then fierde af tvenne gode Wänner / hwilka förtroligen och fiärligen med hwar annan tilsamman warit / men på sidlychte måste ifrån hwar annan åthskilde warda. Sij thesse Pauli lijknelse afbilda mycket märckeligen så wäl wårt lefwerne eländighet och uselhet / som then råtta beskaffenheten vthaf Gudz Barnas död och hadansfärd. Men på hwad sätt då? Jo / den första lijknelsen föremålar oss wårt lefwande på jorden / såsom ett fångelse / der man sällan en glad dag hafwer. Then föreställer oss åstwen wår död såsom en fångarwachtare / then efter Skaparens besalning öpnar fångelset / och löös gör fångarne när stunden kommen är. Then andra lijknelsen wiisar oss ån/huru swår och mödosam wår jordiska wandring

B 2

år/

är / emedan hwar en i sin kallelse måste här
stå uppå sine wacht / som Propheten
talar. Lärarena äre ju satte til wächta-
re öfwer Christi hiord / och öfwer
siälarne. Regenter och Öfwerhets Per-
soner til wächtare vppå Zions torn /
at tällja thet / som Dawid lærer. Hus-
fäder til wächtare öfwer sig och sitt huus.
Then tredie liknelsen afbildar endels men-
niskians lefnadz lopp / såsom ganska beklage-
ligt ; emedan the samma som borde draga
vthi oof med hwar annan / draga ganska
ojämt / så at det ena ståndet är (Gud bättre)
emot thet andra : endels och sielfwa then
timeliga döden såsom en ljuflig och stilla ro/
efter vfståndet ar'ete. **En** salige äro
the som i **HER**ranom döo här ef-
ter /

ter : Anden säger the hwijla sig
ifrån alt sitt arbete. af Upp. B. 14. C.
Then fierde och sidsta Lijknelsen beskriwer
wår död / såsom en skillnad emellan tvåanne
liuflige wänner; ty döden åthskiljer ju kropp
och siäl i ene menniskio / doch til en wiß och
bestämder tijd allenast; så **Himmelens**
Herre warder igen samansöran-
de hvars ens sälla siäl / med theß
förklarade kropp / ja och the kiäreste
wännerne med hwar annan / vthi then Him-
melska glädien. Anteligen för thet tredie
och sidsta föreställer oss Apostelen med detta
märckwårda språk / hwad efter en salig
död them gudfruchtigom förestår /
neml. ett lijf som bättre är / ty wij skole
wara

swara när Herranom Christo. Så
säger här Paulus: Jag har lust att
skiljas hådan / och swara när Her=
ranom Christo / hwilket och myc=
ket bättre wore. Så länge wij
wandra i lefamenen så äre wij icke
hemma när Herranom / säger han i
senare Epistelen til the Cor. 5. C. Och åter
på förbemälte rum: Wij wete / at om
thenne byddones wårt jordiska
huus nederslagit warder: så haf=
we wij ena byggning af **GLI D I**
bygd / ett huus icke medh händer
giordt / thet ewigt är i himmelen.
Och öfwer thet samma sucke wij /
efter

efter vårt hemman / som af Him-
melen är. Ja wij hafwe mycket
meer lust at vthe wandra ifrån Le-
kamnen / och hemma wara när
Herranom. Här hafwe wij eländige
menniskior ingen warachtig stadh /
vthan sökia efter then tilkommande.
Lärer oss Paulus af Eb. 13. Cap. Här äre
wij gäster på jordene efter Dawidz ord
af Psalmen 119. Här äre wij främ-
lingar och vthlänningar såsom alle
väre fäder / efter samma Dawidz ord
af 1. Chron. 30. C. Vår vngängel-
se / vår Borgarerätt / vårt Bor-
gerkap är i Himmelen / talar Pau-
lus

lus trösteliga af Phil. 3. Cap. Vår skatt
är i Himmelen / ty måste och GUDS
Barnas hierta alltid til Himmelen wara
stålt / efter Frålsarens Jesu ord af Matth.
6. Cap. Man läser om Kerser Rudolpho/
then andra af thet namnet / så han af sin
Herr Fader til Spanien war försänd / och
där i några år fördrögde : at han innom
sin wandrings tid aldrig hast någon glada-
re dag / än then dagen / så han ifrån sin Herr
Fader bekom igenom bres then besalning / at
han skulle förfoga sig heem igen. Ach! hu-
ru fast sällare måtte allom Guds Barnom
wara then frögde-dagen / när döden (iagh
menar en salig död) ändar alt thetas e!ände/
och försätter them til roo och frijhet. För-
thenskul när dödystunden för en rättssaffens
Christen är när / så frögdar han sig hier-
teligen/

teligen / och förbjudar sin förlofning medh
stor frijmodighet. Orsaken är twiswels-
uthan thenne / at en sådan himmelsk-
sinnad Siäl har dageligen stält ifrån sig det jordiska
wäsendet / långtat effter det Himmelska / och
funnit esom äfftaft i sitt hierta med allsom-
största nöije / en liuflig försmak vthaf Him-
melens sällhet / och thet myckna goda Gud
har beredt sinom ålskarom. **J**a him-
mels lust så fiär / wäl then som hos
tig är ! **W**ij efter intet fråga när
wij man tig få åga. **S**å lär alt
ondt förswinna / när wij thet go-
da finna.

Såledz / andächtige Christne / hafwe
wij somfortast afhandlat thet anförde Apo-
stoli-

stoliska språk. En wil man i allsomstörsta
förthet / på följande sätt och wijs / wid det-
ta dödsfalle låmpa desse Pauli ord / til den-
ne saligen afledne Herr Handels-Mannen
LOOS. Swars åhrliche uhrsprung /
Christeliga wandel / och salige hådanfård är
eder allom wäl kunnog och bekant. Med
ett trygt samwete / må iag säkert betyga om
thenne wår Wån / i anledning af Pauli
Språk : Jagh åstundar at stilljas
hådan : At han icke uthaf ett köhligt sin-
ne / såsom werdenes barn / befruchtat död-
sens wåldsambhet / utan fast mehra / som en
bootsfårdig Siäl warit hierteligen förnögd-
der / at qwittera thetta timmeliga / efter sin
trofaste Skapares behageliga wilja ; för-
thensfull i tijd bestålt om sitt huus / som
Skrif-

Skriften talar; betyngat sin dyreste Siäl-
wän I Jesum wara sig än mycket fiårare /
än som then kåraste gåstua och jordiska fåg-
nad / han här en kort tijd har ågt : beredt
sig med sunda sinnen i största wyrdsamhet
til den dyra Nattwardens wårdiga bru-
kande / och giordt sig så försåkrad om sin Him-
melsdeel. Ja / hierteligen och med en hun-
grande Siäl långtade Herr L o o s under
des siuklighet efter Ewangeliij hugneliga tröst.
Han giömde thet ena tröstespråket efter thet
andra i ett godt hierta / tils han ånteligen
med allsomstörsta sachtmodighet insomnade /
i sin Frålsares I Jesu trosaste hån-
der. Sij /
är icke thetta at ansee then timmeliga döden
såsom en winning. At ansee thetta werdz-
liga fåfångeliga wåsendet såsom ett Come-
die Speel ; hwilket ordasått thenne Sal-
ge

ge Herr Handels-Mannen som oftast hafft
i sin munn / vti sin hålsos tijd allredan. Eij!
år icke thetta at sökia efter thet åfwan
til år / och där emot achta det jor=
diska såsom skarn och träck / som
Pauli ord lyda. Wål then siäl som så sin=
nes sinnad / som lust har at wara när
Herranom / och wandra för Her=
ranom vthi the lefwandes lande.
Som lust har at hänskiljas / enär Gudi
hålst behagar. Som stundeligen efterlång=
tar sin Förlossare Jesum. Ja wål tig tu
fälla siäl ! som så snart fullkomnat titt lef=
wernes lopp. Wåhl tig ! som så lyckeligen
och manligen fullåndat tin Christendoms
kamp som redelig Jesu Stridzman /
så

så at ingen hafwer tagit tina krono.
Sij nu åst tu kōnen til Zions berg/
til lefwandes Gudz stad/ thet him-
melska Jerusalem / til then otaliga
Unglaskaran / til the förstföddas
församling / som i himmelen äro be-
skrefne / til the fullkomliga rättfär-
digas andar / och til nya Testamen-
tens medlare **I**sum. at tala af Eb.
12. Capitel. Förthenskul / och i Christelig
betrachtan af alt thetta iag Eder wälment
och troliga råder / **I** qwarlemnade Sorg-
bundne / at **I** stillen sorgen och Edra bittra
tårar. **S**å af sorg kommer döden /
och hiertans ångest förswagar kraf-
terna /

terna / lærer Huisläraren i des B. 38. C.
Thet är wäl sant: Ingen sorg är större
än hiertans sorg: Förthenfull säger
Salomon: Sorg i Hiertana
fråncker. af Ordsp. Bokens 12. Cap.
När hiertat sörjande är / så hielper
ingen vthwärtens glädie. Äre sam-
me Konungens ord af Ordsp. B. 14. Cap.
När hiertat bekymrat är / så faller
och modet. Äre ästwen hans ord af 15 C.
Och än säger han uthi thet 17. Capitel /
Ett bedröfwat sijn vttorckar benen.
Sant är och utan twiswel / at Anciors
sorg är en hiertans sorg. Förthen-
full sade fordom then kloka Dwimman af
Thesoa

Thetoea til Konung Darwid / af 2 Samuels
Boks 14. Cap. Jag är en Uackia /
en Qwinna som sorg hafwer / och
min man är död. Ja thenne ensörjan-
de Makan / (hwars bästa och sätaste Wän
nu lägger sig i mull) har wisseligen
orsak / at för sin deel vthi thet iråkade be-
dröfweliga Uackioståndet klaga / med then
qwijdande Darwid / af Psalmen 102.
Jag wakar / och är såsom en ensam
fogel på taket. Hon instämmer icke v-
tan orsak med then bedröfwade Baruch:
Jag måste afkläda mig mina glä-
dies kläder / och draga sorgakläder
på / och ropa til then ewige GUD
i alla mina dagar. Och med Försam-
lingen

ingen vthaf en Gudelig Psalm: Min
sorg är tigh bekant; Tu west / o
Gud! min qwijdan / etc. Men / kä-
reste min Christen = Syster ställ doch Titt
sorgse hierta nu tilfredz med samma Gudz
ordz tröst / som man ofta tilförene hört
vthaf Edar munn / vnder hwarjehanda
motgångz tilfällen. Ja hwad tröst tā?
Thenne menar iag af Darwidz Ps. then 18.
Herren lefwer / och låfwat ware
min tröst / och min salighets Gud
warde vphögd. Samma härliga tröst
förehåller oss wår dyra Frälsare sielf / hoos
Johannem i thes 14. Cap. Jag lefwer /
I skolen och lefwa. Af hwilka tröste-
ord Gudz mannen Lutherus til en sådana
vth-

vtblåtelse kommer: Lesde eij min **IE**
sus; så wille iag och ingen dag les-
wa här. Sa hwem / af the bedröswade
Gudz barn är? som icke / i anledning här
af / fattar ett sådant sluth: Efter thet tu
lestwer / som min Gud äst / min Fader / min
måchtige förswarare / min rijke försörjare /
etc. Så må iag ju ingalunda gramma mig /
ehwad mig och hållst påkommer; ty ingen
nöd är någonsin så stoor / at tu icke underli-
ga hielpa kan. Ingen olycka så farlig / at
tu icke förmår vprätta. Ingen skada så o-
botelig / at tu icke må kunna helan. Ingen
bedröswelse så smärzlig / at tu förbarman-
de Gud icke erfrögdar tusende resor mera the
Gudfruchtigas Hiertan / än theas sorg /
(om then än wore en hiertans sorg) them så-
rar

rar och! sargar. Och om tu allrådande
Herre ån toge oss ifrån thet kåraste wij åga
hår / så åstu ju doch sielf wår bästa deel. Sa/
medan tu min Gud och Fader år /
Sin barn måste tu hafwa får Af
faderlig godhet : Mitt vhsprung
år af aska och mull / På jorden
hafwer iag ingen hull. Bis och tig
tilfredz tu högtbekymrade Moder / som tin
ålderdoms hugnad har bortmiff. Stadna
wed thenna åpna graf / til at see / huru flych-
tig wår jordiffa tröst och sågnad år. Then
må wål lijfnas wid Bonæ Kurbitz / som i
ene natt wardt / och i ene natt för-
gick's. En enda ond stund kan giörat /
at mången förgiäter all sin förra ro
och

och glädie. Ja thet skeer äffta vthi ett ög-
nabled / och innom ganska kort tijd / hwad
man innom många åhr icke har tänckt eller
förmodat. Doch / hwad hielper oss wij
mycket förja? Hwad gagnar oss
wår pust och qwahl? etc. ¶ Sorg-
bundne öfrige / uthaf thetta Sorge-Huus /
som thenna saligen afledne warit nära åkom-
ne / Blodzförwanter och Skyldemån. Eder
bör mig icke hellre lämna uthan tröst; i ty
Herr Loos i thet samma Han Wan-
drar all fiöð wäg / lämnar sannerli-
gen en hiertans saknad hoos sine kåre Släch-
tingar vthi synnerhet. Ty såsom theras om-
gångelse warit alltijd redelig och utan flård/
liuflig doch utan skrymtan; så måste ju skil-

naden wara så mycket swårare och bedröf-
weligare. Men tröster Eder ther af: Sij /
edert möte skall innan kort blifwa så mycket
hugneligare och liusligare utthi det Himmel-
ska lustiga wäsendet; ju smärkligare skill-
naden nu har warit. Emedler tiid giören I/
effter Huuslärarens förmaning/ af des B.
38 Cap. Sedan then döde nu i roo
ligger / så wändt och tu igen at tän-
kia på honom; och hugswala tig å-
ter öfwer honom / effter hans ande
nu hädan skild är. Låt icke sorgena
in vthi hiertat / vthan slå henne ifrån
tig; och tänck vppå åndan / och för-
gät thet icke: Enther är intet igen-
kommande. thet hielper honom in-
tet /

tet / men tig gör tu skada / Tåncf
på honom. Såsom han är död bles=
wen / så måste tu och döo. i går bor=
de mig / i dag tig. Betrachten hwar af
suckom hwar för sig sluteligen: O Herre!
låt mig besinna / Och flitigt tåncfia
vppå; Alt tijden mån försvinna /
och iag skal här ifrå: Then hug=
nad / frögd och åhra / som oförgån=
gelig är / Then wårdes migh beskå=
ra / Min Herre och Frålsare får!

A M E N !!

Vppå

Uppå Bras-Stein.

 Se här tu men'stio Barn såsom vthi en Svegel :
Hur snart med dig är giordt. Ja göm wäl then-
na Regel

Titt wäsend' intet är / ehur' tu braska will /
I en tid / som Månan sielf / sig wärlar af och till.
Wähl then ! i tiden weet sin tid i Dygd använda /
Wähl then ! i Gud är nögd / och i Gudz Nåde-händer
Sig alltid sluter in. Ach säll är wist then Man !
I Liff ja och i Död / han trygger wara Kan.
En sådan lefnadz Bild man nu i jorden giömmar ;
Herr LOSEN menar jag : Om hwem hwar ärlig dömmar ;
At han förvtan flärd sin werld igenomgådt ;
Och genom Jesu Nåd theß Himmels deel nu fått.
Wälsignad blifwe ty deß hwijsla vnder Jorden !
I en wälsignadt stund han är hånkallad worden ;
Lå nöden är som störst vthi wårt Foster-Land /
Lå fruchtat eij Herr LOOS en grymmer fiendz hand.
Wälsignad ware och / then sälla Frögde-Dagen !
Lå Himla-HERren sielf all ting så wäl mån laga ;
At wij in för hans Thron / med tusend tusend frögd
Swär annan möta få / sidst vthi Himmels högd !!

Thesse enfaldige rader / sin förra wäl-
giärnings-man til äminnelse lämnade
i största hast /

M. Auricola.

